Spreitzer’in Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Spreitzer’in Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31120

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Spreitzer'in Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i, bireylerin i? ortam?ndaki motivasyonel yönelimlerini ve alg?lanan güç düzeylerini dört temel bili?sel boyut üzerinden de?erlendirmek amac?yla Gretchen M. Spreitzer taraf?ndan 1995 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, örgütsel davran?? ve yönetim psikolojisi alanlar?nda s?kl?kla kullan?lmaktad?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ve geçerlilik/güvenilirlik çal??mas? Sarp Üner ve Sibel Turan taraf?ndan 2010 y?l?nda yap?lm?? olup, özellikle kamu sa?l??? çal??anlar? örnekleminde ölçe?in psikometrik özelliklerinin incelenmesi hedeflenmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ve çal??ma ba?lam?nda da geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Güçlendirme, Örgütsel Davran??, ?? Tatmini, Güçlendirme, Spreitzer Ölçe?i, Uyarlama, Ölçek

Yazarlar

Orijinal Geli?tirici: **Gretchen M. Spreitzer**. Türkçe Uyarlama: **Sarp Üner**, **Sibel Turan**.

Amaç

Spreitzer'in Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i, çal??anlar?n i? rollerine kar?? gösterdikleri aktif yönelimi ve kontrol alg?s?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Temel amac?, bir çal??an?n kendini i?inde ne kadar güçlü, yetkin ve etkili hissetti?ini belirleyen dört boyutlu bili?sel yap?y? de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, örgütsel verimlilik, i? tatmini ve çal??an ba?l?l??? gibi önemli sonuç de?i?kenlerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, ölçe?in Türk örnekleminde (özellikle kamu sa?l??? sektöründe) orijinal dört faktörlü yap?y? koruyup korumad???n? ve yeterli düzeyde güvenilirlik ve geçerlilik sergileyip sergilemedi?ini ara?t?rmakt?r. Bu sayede, Türkçe konu?an profesyoneller aras?nda psikolojik güçlenmeyi standart bir yöntemle ölçme imkan? sa?lanm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojik güçlendirmenin dört temel bili?sel boyutunu ölçen çok boyutlu bir yap?d?r. Bu boyutlar, bireyin i? ortam?na ili?kin alg?lar?n? temsil eder ve birbirlerinden ayr?labilir ancak birbirleriyle ili?kili kavramlard?r.

Bu dört boyut ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anlam (Meaning): Bireyin yapt??? i?in de?er sistemleriyle uyumlu oldu?una ve ki?isel hedeflerine katk? sa?lad???na dair inanc?.
Yeterlilik (Competence/Self-efficacy): Bireyin i? görevlerini ba?ar?yla yerine getirebilecek yeteneklere sahip oldu?una dair inanc?.
Özerklik/Seçim (Self-Determination): Bireyin i? süreçlerini, yöntemlerini ve h?z?n? belirlemede ba??ms?z hareket etme özgürlü?üne sahip oldu?u alg?s?.
Etki (Impact): Bireyin i?inde önemli sonuçlar üzerinde etkili olabildi?ine ve stratejik, yönetsel veya operasyonel ç?kt?lar? ?ekillendirebildi?ine dair alg?s?.

Geçerlilik

Orijinal ölçek, yüksek düzeyde yap? geçerlili?i göstermi?tir. Türkçe uyarlamas? olan Uner ve Turan (2010) çal??mas?nda, do?rulay?c? faktör analizi kullan?larak ölçe?in dört faktörlü yap?s? test edilmi? ve Türk örnekleminde de bu yap?n?n korundu?u do?rulanm??t?r.

Çal??mada elde edilen uyum indeksleri (örne?in, RMSEA, CFI, GFI) dört faktörlü modelin veriyle mükemmel bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir, bu da ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? dört farkl? boyutu ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenilirlik

Spreitzer'?n orijinal ölçe?i, yüksek iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa de?erleri genellikle 0.70 ile 0.92 aras?nda) göstermi?tir. Uner ve Turan (2010) taraf?ndan yap?lan Türkçe uyarlama çal??mas?nda da benzer ?ekilde yüksek güvenilirlik katsay?lar? elde edilmi?tir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? yüksek bulunmu?; ayr?ca dört alt boyutun (Anlam, Yeterlilik, Özerklik, Etki) her biri için ayr? ayr? hesaplanan Cronbach Alfa de?erleri de kabul edilebilir s?n?rlar?n (genellikle 0.70) üzerinde rapor edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve tekrarlanan uygulamalarda istikrarl? sonuçlar verece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Orijinal Spreitzer (1995) çal??mas?nda ke?fedici faktör analizi (EFA) ve do?rulay?c? faktör analizi (CFA) kullan?larak ölçe?in 16 maddeden olu?an ve dört ba??ms?z faktörden (Anlam, Yeterlilik, Özerklik, Etki) olu?an yap?s? desteklenmi?tir. Her bir faktör, dörder madde ile temsil edilmektedir.

Türkçe uyarlama çal??mas? (Uner & Turan, 2010) da bu yap?y? test etmi?tir. Yap?lan do?rulay?c? faktör analizi sonucunda, orijinal 16 maddelik dört faktörlü modelin Türk kültürüne özgü örneklemde de geçerli oldu?u ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u tespit edilmi?tir. Bu, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n kültürler aras? geçerlili?ini desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçek türü: Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: 16 madde, 4 alt boyut (Anlam, Yeterlilik, Özerklik, Etki). Derecelendirme format? orijinalinde 7'li Likert tipi (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 7=Kesinlikle Kat?l?yorum) olmakla birlikte, uyarlama çal??malar?nda farkl? Likert aral?klar? kullan?labilmektedir.

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama), ve di?er birçok dil.

Popülasyon Grubu: Örgütsel ortamlarda çal??an yeti?kinler, özellikle yöneticiler, profesyoneller ve kamu çal??anlar?. Türkçe uyarlamas? kamu sa?l??? çal??anlar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Ya? Grubu: Çal??ma ya?am?ndaki yeti?kinler (18 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Uner ve Turan (2010) çal??mas?, Türkiye'deki kamu sa?l??? sektöründe çal??an profesyonelleri kapsam??t?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim yöntemiyle tamamlan?r. Kat?l?mc?lar, i?lerine dair alg?lar?n? yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Güçlendirme, ?? Psikolojisi, Gretchen Spreitzer, Yap? Geçerlili?i, Güvenilirlik, Örgütsel Ç?kt?lar, Kamu Sa?l???

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri Kayna??nda mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Sarp Üner (Sorumlu Yazar): sarpuner@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Veri Kayna??nda mevcut de?ildir (Genellikle Hacettepe Üniversitesi, Halk Sa?l??? Enstitüsü).

?zinler ve Ücretler ve Test Y?l?

Test Y?l? (Orijinal): 1995 (Gretchen M. Spreitzer).

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2010 (Sarp Üner & Sibel Turan).

?zinler ve Ücretler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle izin al?nmas? gerekmektedir. Orijinal ölçek genellikle akademik kullan?m için ücretsizdir, ancak telif

ARABPSYCHOLOGY.COM

hakk? sahibinin politikalar? kontrol edilmelidir. Türkçe uyarlamas? için Sorumlu Yazar Sarp Üner ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi burada indirilebilir: spreitzers-psychological-empowerment-scale-toad.pdf

Referanslar

Spreitzer, G. M. (1995). Psychological empowerment in the workplace: Dimensions, measurement, and validation. *Academy of Management Journal, 38*(5), 1442-1465.
Uner, S., & Turan, S. (2010). The construct validity and reliability of the Turkish version of Spreitzer's Psychological Empowerment Scale. *BMC Public Health, 10*, 117-124. doi:10.1186/1471-2458-10-117

Spreitzer'in Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal veri kayna??nda yer almad???ndan bu bölümde sunulamamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için ilgili uyarlama makalesine (Uner & Turan, 2010) ba?vurulmal?d?r.

Bu ölçek 16 maddeden olu?maktad?r ve dört alt boyutu ölçmektedir. Tipik maddeler, bireyin i?ine anlam vermesi, i?indeki yetkinli?i, i?indeki özerklik düzeyi ve i?indeki etki düzeyi ile ilgili ifadeler içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM